

Sveučilište J. J. Strossmayera
Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek
Arhitektura i urbanizam
V. semestar

Kolegij: Rurizam
Tema semestralnog rada: KOLAREC
Izradili: Vanessa Varga, Vanda Antunović, Bruno Juraga, Sara Vrbanac
Ak. god. 2021./2022.

Pojmovi

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo je organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe koji radi stvaranja dohodka samostalno i trajno obavlja djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, znanju i vještinama članova obitelji.

Osoba koja želi biti poljoprivrednik na OPG-u mora ispuniti Zakon o poljoprivredi Republike Hrvatske.

Na OPG-u su dopuštene dopunske djelatnosti, a u njih spadaju djelatnosti povezane s poljoprivredom koje omogućavaju bolje korištenje proizvodnih kapaciteta i radne snage članova OPG-a te stjecanje dodatnog dohodka na OPG-u

-Nositelj OPG-a - je punoljetna osoba koja radi stalno ili povremeno na gospodarstvu i odgovorna je za njegovo poslovanje.

- Članovi OPG-a - jesu punoljetni članovi istog kućanstva koji imaju prebivalište na istoj adresi, a bave se stalno ili povremeno radom na gospodarstvu.

Seoska kuća

Tradicijska ili ruralna arhitektura je skupni pojam za umijeće gradnje i građevine podignute izvan gradskih sredina, nastale za potrebe socijalno i obrazovno nižih društvenih slojeva.

Seoska kuća podrazumijeva cijelovito stambeno rješenje, prateće sadržaje, avliju, vrt, okućnicu, objekte za stoku, razne ostave i sl. što sve skupa pripada jednom vlasniku – domaćinu

Seoski su se graditelji služili prirodnim materijalima za gradnju (drvo, kamen, ilovača, slama, trska), a pri izboru lokacije uzimali su u obzir klimatske osobitosti, reljef, hidrološke prilike i sl. Rezultat je očigledna prilagođenost građevina okolišu, pa su seoska naselja i nastambe pridonosile osebujnosti pojedinih prostora.

U gorskoj i središnjoj Hrvatskoj prevladavala je drvena građa, često u kombinaciji s kamenom (u temeljnog ili prizemnom dijelu). Zidovi su bili građeni od vodoravno složenih tesanih ili piljenih greda. Ako se radilo o prebivalištu mnogočlane proširene obitelji, na dvorištu su se redale i pomoćne stambene zgrade. Oko kuća bila su prostrana, katkad i ograćena dvorišta s objektima gospodarske namjene: stajama za stoku, štaglevima, spremištima za kukuruz itd.

Gospodarske zgrade seoskog domaćinstva

Gospodarske zgrade seoskog domaćinstva pripadaju imanju jednog domaćinstva. To su pretežito zgrade odvojene od stambenih objekata imanja, nisu bili oređeno odaljeni jedni od drugih. Ponekad su te zgrade bile u zasebnom dvorištu, odnosno tzv. gospodarskom dvorištu.

Imale su različite namjene: staje za stoku (krave, svinje, perad..), hambari, čardaci, krušne peći, drveni štaglevi namjenjeni za skladištenje slame za životinje te ostala spremišta za kukuruz, žito, ječam itd.

Kroz povijest, gospodarske zgrade su u samom početku bile osnova, ali sve dalje što se razvijao život i poljoprivreda kao djelatnost, broj tih zgrada, njihva namjena i viličine se povećavaju.

Poljoprivredna djelatnost

Poljoprivreda je gospodarska djelatnost koja pomoći kultiviranih biljaka i domaćih životinja, uz ljudski rad iskorištava prirodne izvore (tlo, voda, klima) za dobivanje biljnih i životinjskih proizvoda koji se koriste u prehrani ljudi i životinja te kao sirovine za daljnju preradu.

Također, djelatnost koja svojom gospodarskom, ekološkom i socijalnom ulogom pridonosi održivom razvoju Republike Hrvatske.

Poljoprivreda je među najstarijim ljudskim djelatnostima.

Dijeli se na biljnu proizvodnju (ratarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, povrtlarstvo i dr.) te stočarstvo (govedarstvo, svinjogojstvo, peradarstvo, ovčarstvo, konjogojstvo i dr.).

Poljoprivrednik je fizička osoba na poljoprivrednom gospodarstvu koja se bavi poljoprivredom te posjeduje znanja i vještine o poljoprivredi,

Linkovi:

<https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/poljoprivreda-173/poljoprivredna-politika/obiteljska-poljoprivredna-gospodarstva/pitanja-i-odgovori/1322>

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_03_29_585.html

<https://gornja-rijeka.hr/wp-content/uploads/2020/08/Izmjene-i-dopune-Prostornog-plana-ure%C4%91enja-Op%C4%87ine-Gornja-Rijeka.pdf>

<https://mapire.eu/en/map/secondsurvey-croatia/?bbox=1820845.9660801638%2C5756061.899687402%2C1833735.1599747518%2C5759883.7511016615&map-list=1&layers=9>

EMOTIVAN ODNOŠ PREMA
PROSTORU U KOJEMU ŽIVIMO:
JEZIČNA SLIKA DOMA U HRVATSKOM,
POLJSKOM I RUSKOM JEZIKU
- Neda Pintarić

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_06_62_1220.html

<https://www.zakon.hr/z/232/Zakon-o-poljoprivredi>

Opis naselja Kolarec

Kolarec je naseljeno mjesto koje pripada općini Gornja Rijeka, Koprivničko - križevačka županija.

Selo Kolarec je malo mjesto koje je smješteno, geografski, na jednom od obronaka gore Kalnik. Upravo zbog toga što se nalazi na obronku, teren je nagnut i ocjedit. Nalazi se na približno 17 m nadmorske visine. Smješteno je između dva naselja, sjeverno se nalazi mjesto Pofuki, a južno Fodrovec Riječki. Izdvojen je iz glavnih prometnica, a veće naselje, točnije Križevci, se nalaze 36 km od Kolareca.

Položaj na obronku mu omogućuje dovoljno osunčanosti tijekom godine i vjetra, a klima je karakteristična klimi sjeverozapadne Hrvatske. Osim povoljne klime, obronci omogućavaju pružanje slikovitog pogleda na Veliki i Mali Kalnik.

Najstariji pisani podatak vezan za selo Kolarec, datira iz 1397.godine, ali se još spominje nekoliko puta 1613. i 1771.godine.

U katastarskim i gruntovnim knjigama do 1900.godine se selo Kolarec dijeli na Gornji i Donji Kolarec.

Prema podacima, selo je kroz godine variralo što se tiče broja stanovnika. Najmanji broj je 117 stanovnika (1771.), a selo je po svojoj veličini bilo na vrhuncu 1953.godine sa 365 stanovnika. Većina stanovništva do današnjeg dana se iselilo, najviše mladih, najviše u okolna veća mjesta zbog posla (Križevci, Bjelovar, Varaždin itd.) Stanovništvo se najviše bavilo, i trenutno se bavi, mješovitom poljoprivredom (ratarstvo, stočarstvo, voćarstvo.)

Selo nematočno naznačenu granicu i zbog toga mu je vrlo teško odrediti površinu, ali se po tipu uvrštava u zbijena sela.

Kako je selo izgledalo prije godine 1938. ne može se točno opisati, ali vjerojatno se nije mnogo izmijenilo u odnosu na katastarsku podlogu iz 1860. Prema iskazima stanovnika i navedenoj podlozi, stambene i gospodarske zgrade bile su locirane bez ikakva reda: na jednoj građevinskoj parceli bilo je više stambenih kuća, nije bilo izgrađene ceste, udaljenost između zgrada bila je mala, a orijentacija stambenih kuća i gospodarskih zgrada nepravilna. Kuće su bile različitih veličina, kao i današnje stanje, od drveta prekrivene slamom, prizemnice s podrumom ili bez njega. Zidovi su bili premazani vapnom, a pod je bio zemljani. Kuća se sastojala najčešće od trijema, jedne sobe, kuhinje i komore.

Selo Kolarec je u potpunosti izgorjelo u nekoliko sati 18.srpnja 1938.godine, a 106 ljudi ostalo je bez krova nad glavom, ostalo im je smo ono što su imali uz sebe u tom trenutku.

Obnovu sela Kolarec (koja je trajala od 1938. do 1941.) i akciju oko prikupljanja pomoći organizirala je Hrvatska seljačka stranka. Nakon požara za obnovu sela odabran je graditelj Srećko Florschütz. On je bio zadužen za izradu regulacijskog plana, projektiranje kuća, projektiranje seljačkog namještaja i uređenje interijera. Cilj obnove je da se na mjestu tog naselja izgradi novo, moderno i uzorno selo.

Selo je poprimilo novi izgled u cijelosti, a na mjestu izgorenog,zbijenog sela u kojem nije bilo nikakvog reda, osmišljeno je naselje s dvije ulice uz koje su smještene nove zidane kuće. Kuće su bile različitih veličina i visina, a ukupno ih je izgrađeno 24. Tom dinamičnošću različitih oblika, postignuto je da selo izgleda jedinstveno i prepoznatljivo.

Demografija

Broj stanovnika u Kolarcu je kroz godine varirao. Od minimalnih 117 stanovnika do maksimalnog broja od 365 stanovnika.

Trenutno selo Kolarec naseljava ukupno 148 stanovnika.

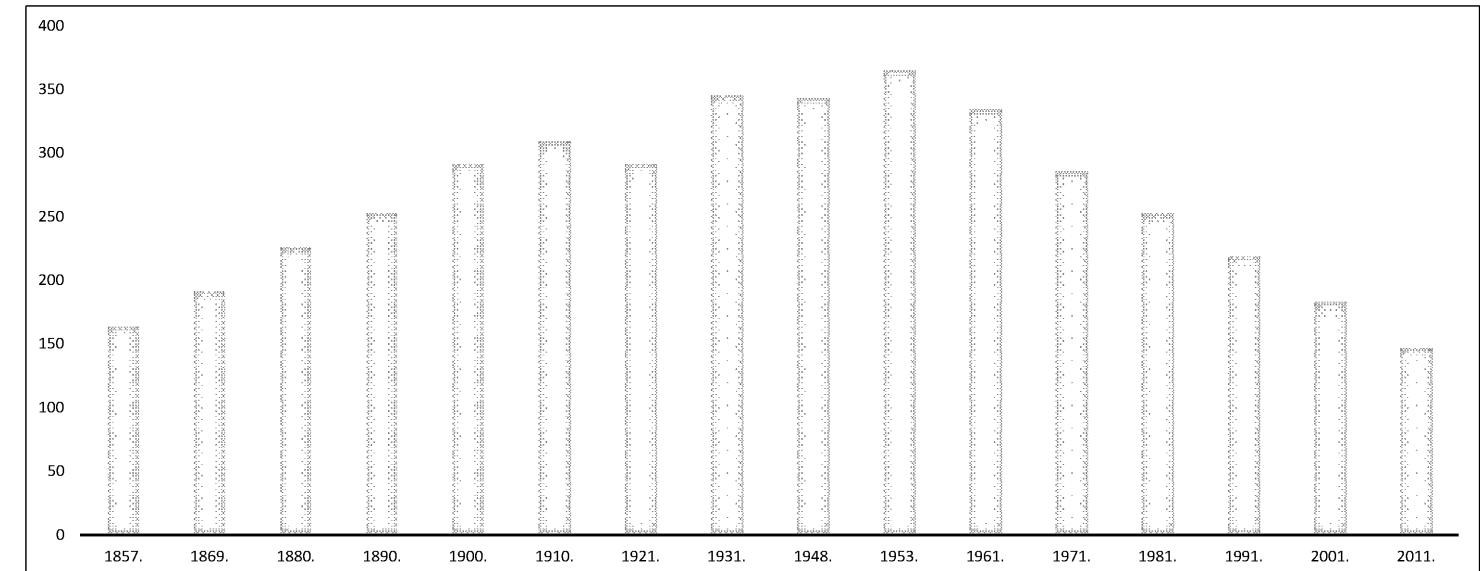
Kućanstava ima ukupno 44 od kojih su sva privatna kućanstva. Taj broj kućanstava posjeduje ukupno 54 stambene jedinice od čega su 52 stambene jedinice za stalno stanovanje.

Ukupan broj stanovnika u cijeloj općini Gornja Rijeka iznosi 1779. (prema posljednjem broju stanovnika 2011.godine)

Od tog ukupnog broja prema spolu u Kolarecu, muškaraca je 81, a žena je nešto manje 67.

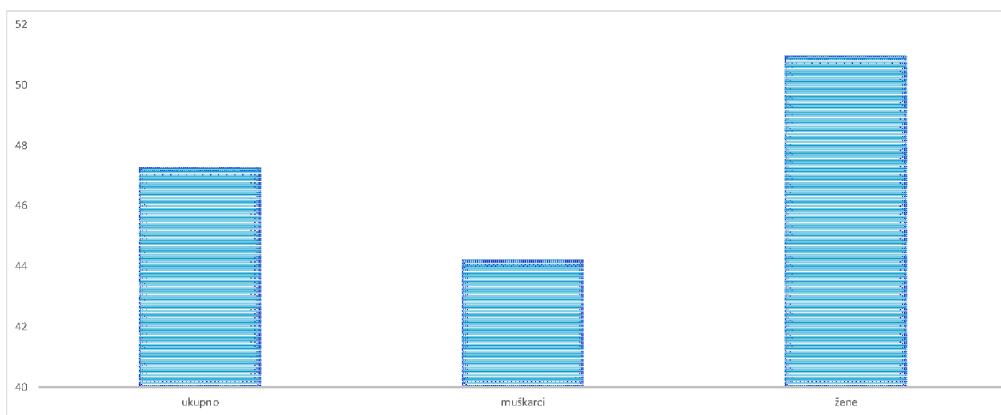
Kretanje broja stanovnika od 1857. do 2011. godine

1857.	1869.	1880.	1890.	1957.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
164	192	227	253	292	309	292	346	343	365	335	286	253	219	184	148

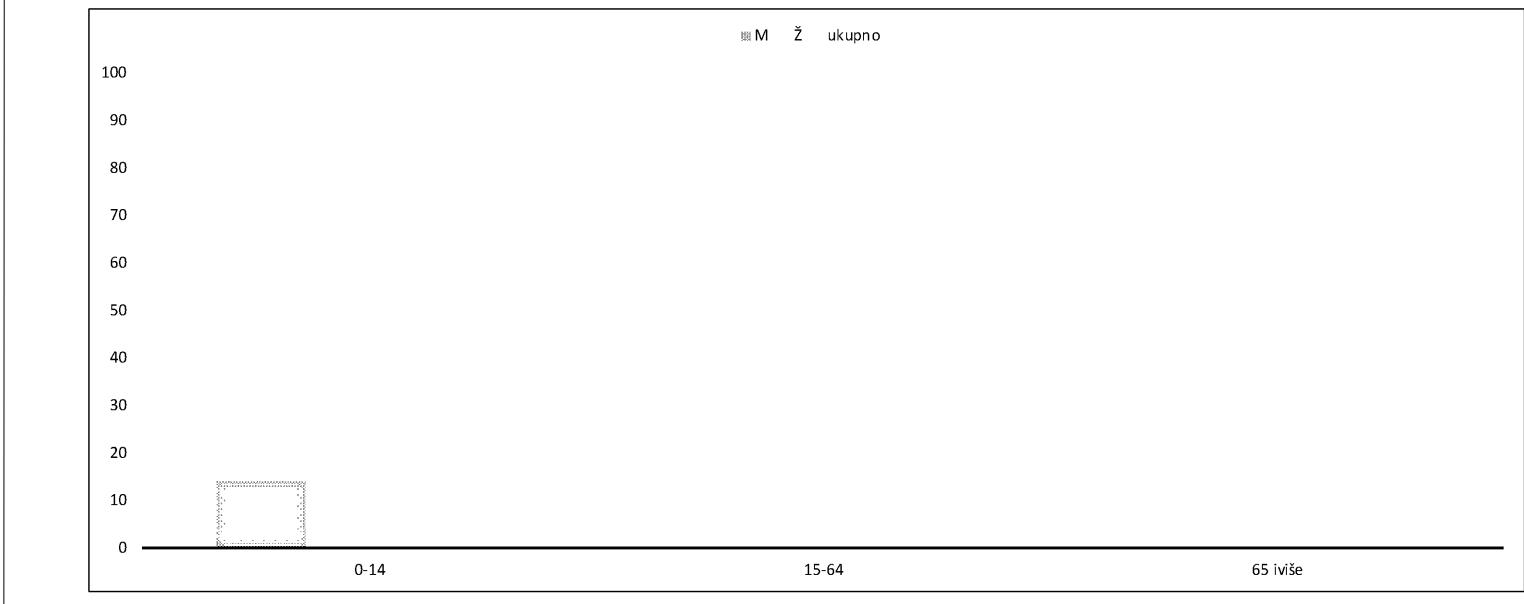
Prosječna starost stanovnika

ukupno	muškarci	žene
47,3	44,23	51

Stanovništvo po starosnim skupinama

godine/spol	0-14	15-64	65 i više
M	14	55	12
Ž	8	38	21
ukupno	22	93	33

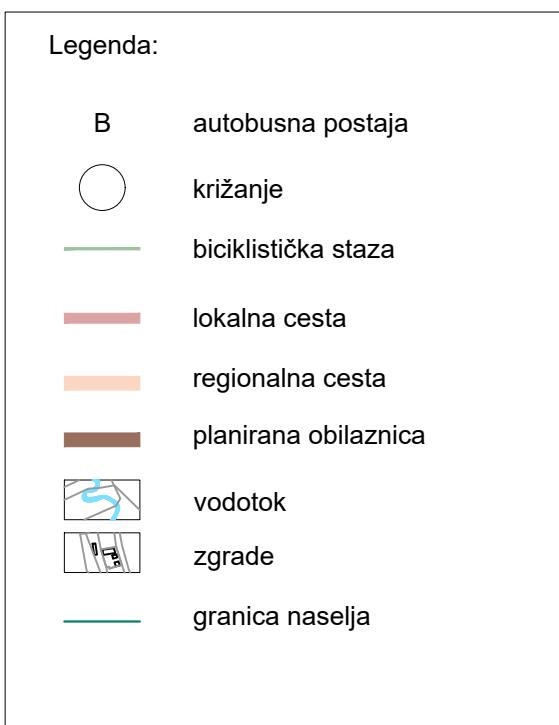

Prometna infrastruktura

Autobusna stanica nalazi se na glavnoj prometnici sela Kolarec na parceli osnovne škole.

Dva kilometra od Kolareca, idući sjevernom prometnicom za automobile, se nalazi susjedno selo Vukšinec Riječki, a dalje na udaljenosti od 14 kilometara se nalazi Kalnik. Osim automobilske ceste, naselja Kolarec i Kalnik spaja i biciklistička staza.

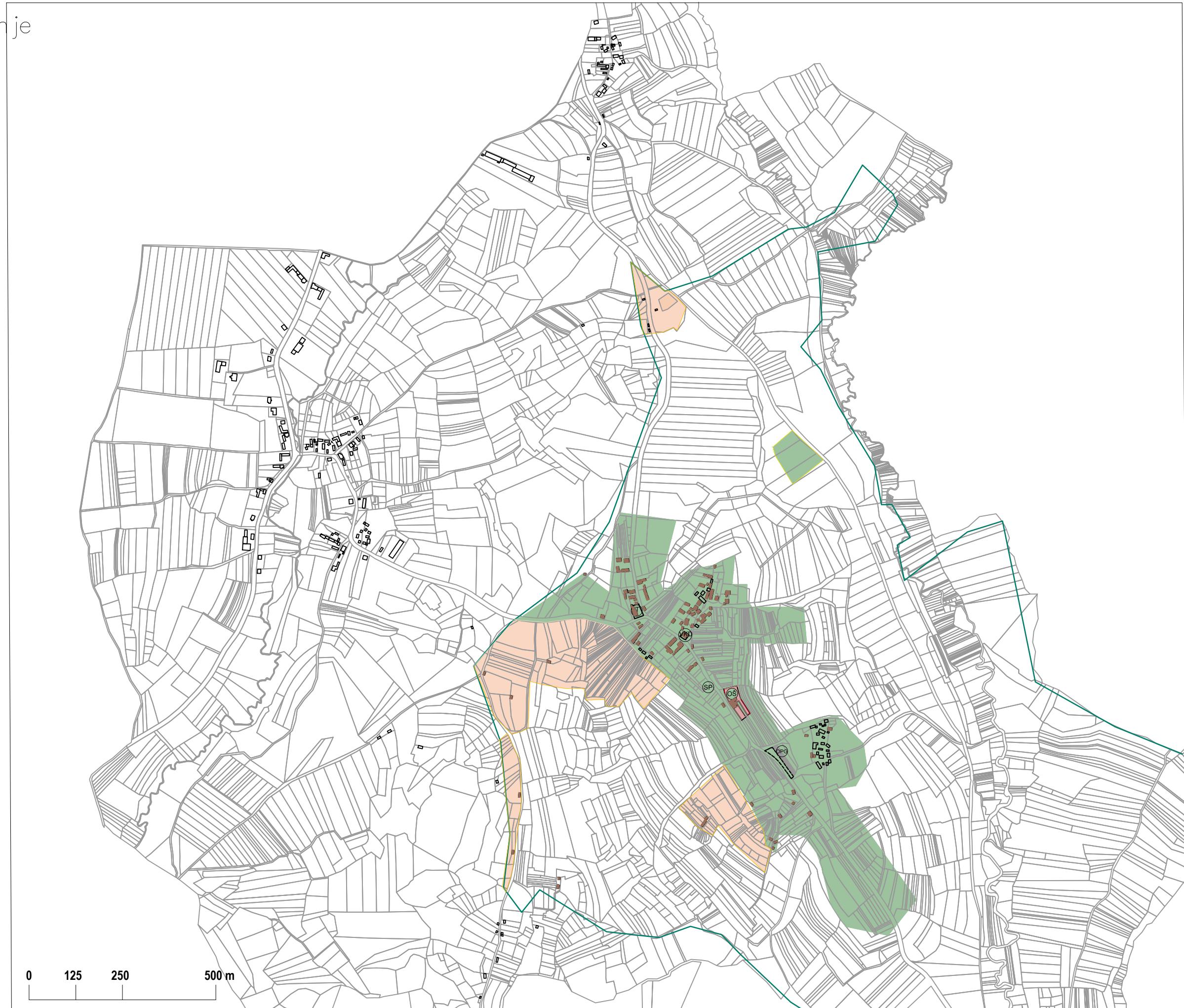
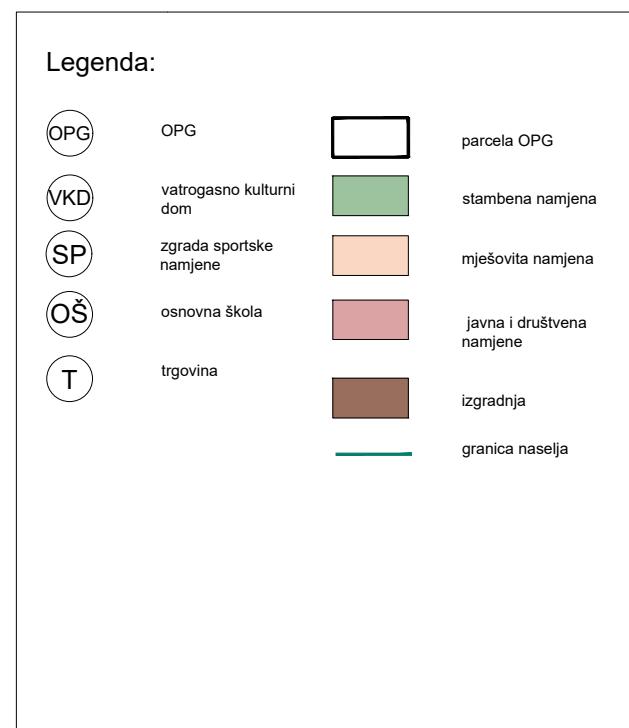
Kilometar sjeverozapadno se nalazi susjedno selo Pofuki udaljeno 1 kilometar, a dva kilometra južno selo Fodrovec Riječki.

Namjena – prikaz izgradnje

U selu je najviše stambene namjene. Stambenom namjenom prevladavaju male obiteljske kuće.

Pod javnu i društvenu namjenu spada osnovna škola.

Namjena - način korištenja poljoprivrednih površina

Selo Kolarec, kao i svako manje naseljeno selo, obiluje oranicama.

Također, vinogradarstvo je razvijeno te ima dosta parcela koje su pretvorene u vinograde.

Na ulazu u selo nas dočeka prekrasan pogled na oranice koje se protežu i s lijeve i desne strane, ali i livade.

Selo Kolarec ima svega 148 stanovnika stoga nema puno OPG-ova.

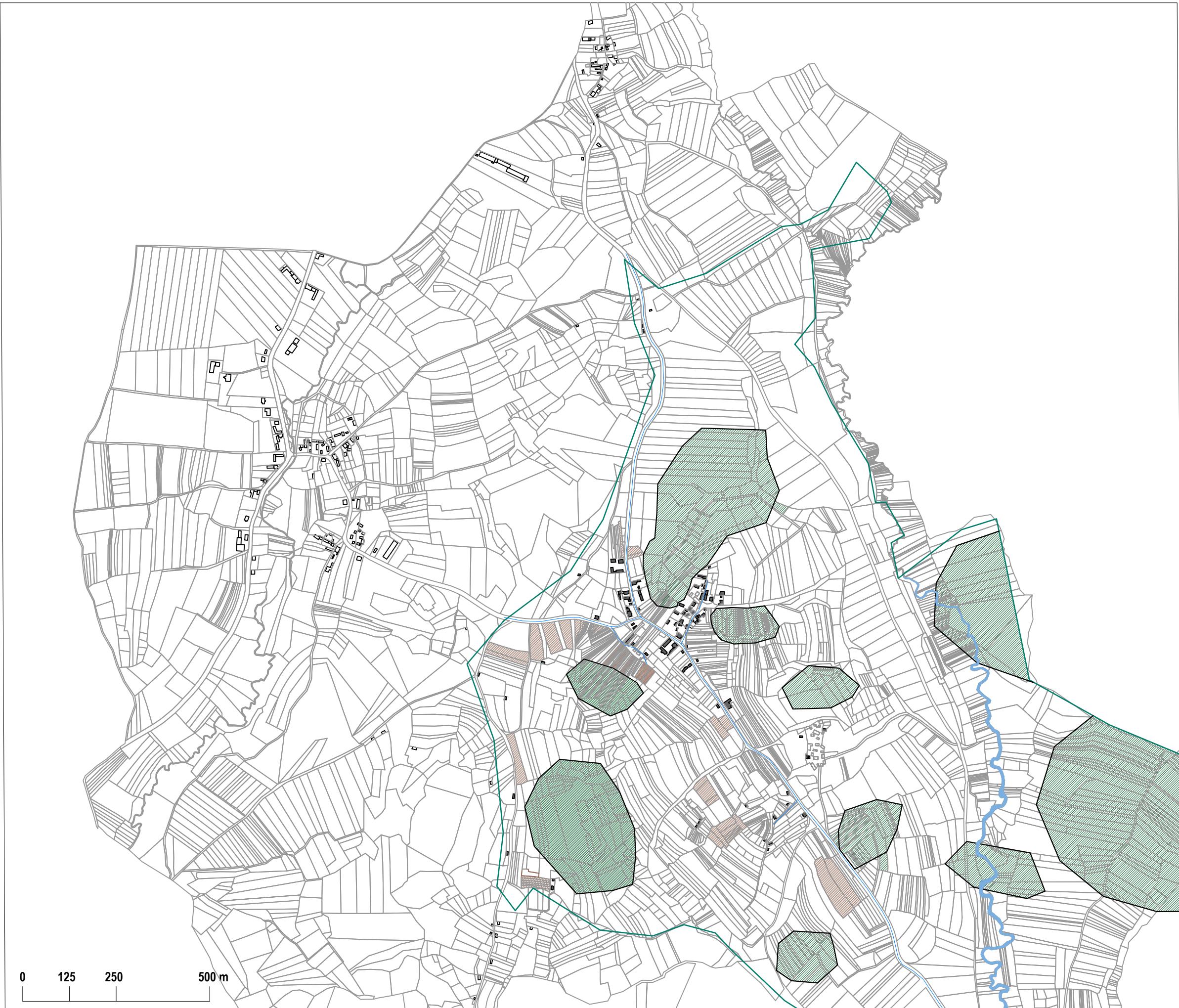
Analiza poljoprivrednih površina

Kroz selo Kolarec prolazi jedna glavna cesta koja ga spaja s okolnim selima. Nema puno sporednih ulica te nije razvijeno.

Zgrade koje su označene sivom bojom su uglavnom stambene kuće u kojima živi starije stanovništvo.

Selo Kolarec ubilje voćnjacima i vinogradima kao i šumovitim područjima koji su uglavnom na rubovima sela i poneki u unutrašnjosti.

Na istočnom rubu sela se nalazi duži voden tok.

Namjena - prikaz izgradnje

Na prilogu je prikazana namjena, izgradnja sela.

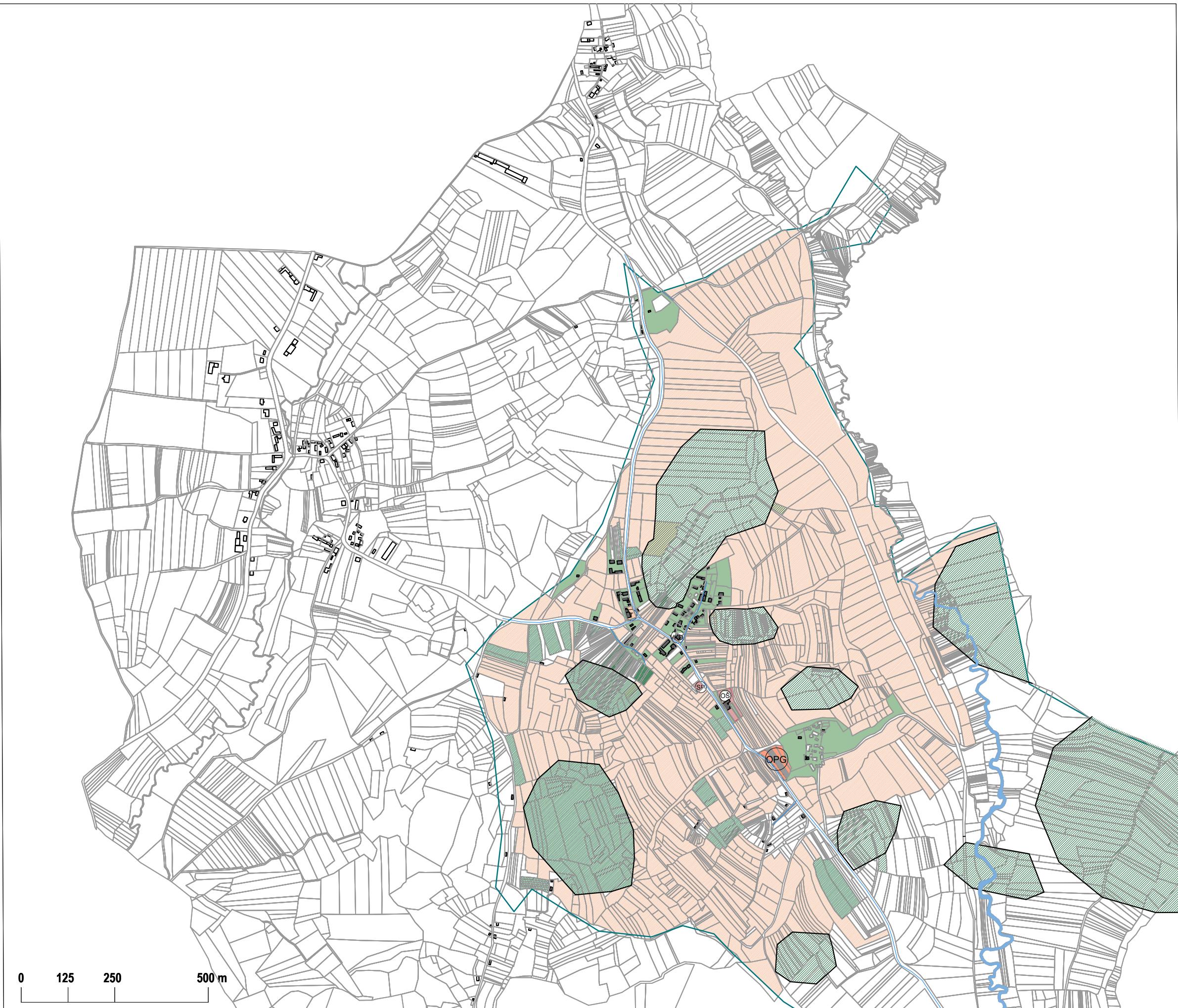
U selu prevladava stambena namjena iako je izgrađenost sela vrlo mala te postoji puno više neizgrađenog područja.

Također se nalazi jedan OPG koji je proizvodna namjena, malo mješovite i javno-društvene namjene.

U granicama naselja nalazi se i višestruka poljoprivredna namjena.

Legenda:

	OPG		neizgrađeno zemljište
	vatrogasno kulturni dom		stambena namjena
	zgrada sportske namjene		proizvodna namjena
	osnovna škola		mješovita namjena
	trgovina		poljoprivredna namjena
			javna i društvena namjene
			granica naselja

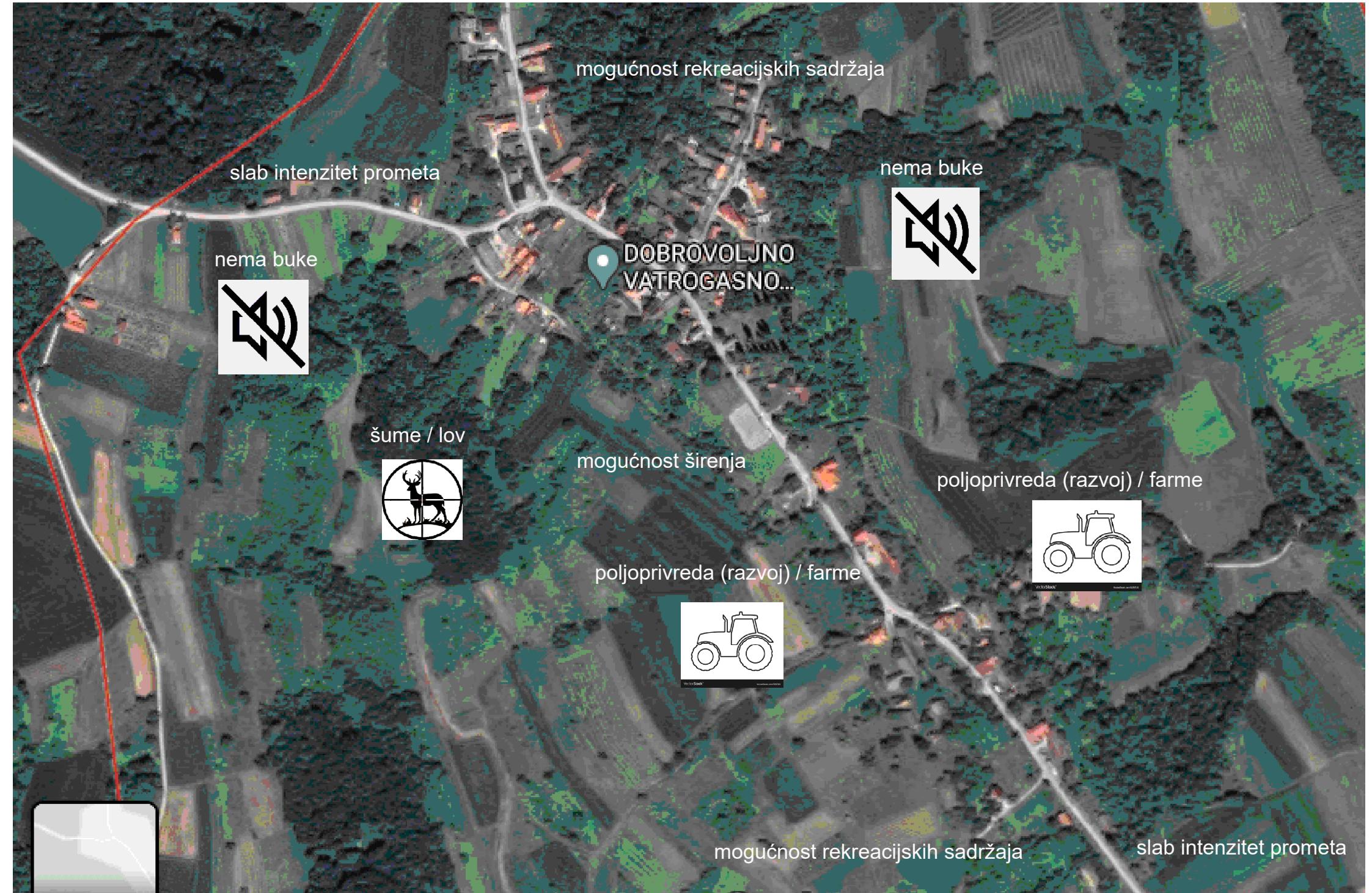

SWOT analiza

Promatrajući malo mjesto Kolarec, dolazimo do zaključka da nije bitna veličina mjesta da bi se ono smatralo zanimljivim, već mogućnosti koje ono pruža za razvoj i same radnje u njemu i oko njegaa. Ali na cijelokupan dojam koji ono daje utječu i njegove pozitivne i negativne strane.

Primjetile smo da sve što se veže za pozitivne stvari koje utječu na razvoj i mogućnosti su usko vezane za stvari kojima se ljudi bave u tom mjestu. To je zapravo vrlo mirno područje koje je pogodno za bavljenjem širokim spektarom djelatnosti. Negativne stvari kao npr. slab intenzitet prometa koji se kreće tim relacijama također u neku ruku omogućava neke stvari, ali i drugu ruku ne smeta ljudima koji tamo žive.

Sve te činjenice vežu jedna drugu i nadopunjavaju. Upravo zbog toga ovo mjesto može biti jedno, ne preveliko, lijepo mjesto u kojemu bi se ljudi mogli baviti stvarima kao i do sada, ali na njima zaraditi ako ih se kvalitetno iskoristi.

Morfološka analiza

Analiza zatečenog stanja

Nakon požara 1938. godine, koji je uništilo 23 stambene kuće i gotovo sve gospodarske objekte, obnovu sela organizirala je Hrvatska seljačka stranka, a ista je počela 1938., te prekinuta u proljeće 1941. godine. Obnova sela nikada nije dovršena, već su ukupno obnovljene 24 kuće koje su smještene svaka na svoju parcelu, za razliku od stanja prije požara, kada su stambene i gospodarske zgrade bile smještene bez ikakvog reda, sa više objekata na jednoj parceli. Danas, u selu Kolarec, i dalje možemo vidjeti gustu, neorganiziranu gradnju, sa izuzetcima koji su obnovljene kuće po planu blabla, uz par kuća iz prije požarnog stanja.

Što se tiče javnih zgrada, selo ima Područnu školu Kolarec i Vatrogasnog dom.

Koncept razvoja naselja

SCENARIJ 3:ruralno naselje koje ima u budućnosti dominantnu turističku namjenu

Osmišljavanje novih turističkih atrakcija u ruralnom naselju i izvan njega. Revitalizacija zapuštenih zgrada

Davanje nove namjene. Određivanje kulturno-turističkog centra za turiste i lokalno stanovništvo. Poljoprivreda dopunska djelatnost. Oblikovanje zgrada za stanovanje (kuće / zgrade) turizam i poljoprivredu. Naselje treba biti dobro prometno povezano i opremljeno tehničkom infrastrukturom (vodoopskrba, kanalizacija, optički kabeli, alternativni oblici grijanja i električne energije, zgrade energetski učinkovite i dr.). Dobro povezani javnim prijevozom

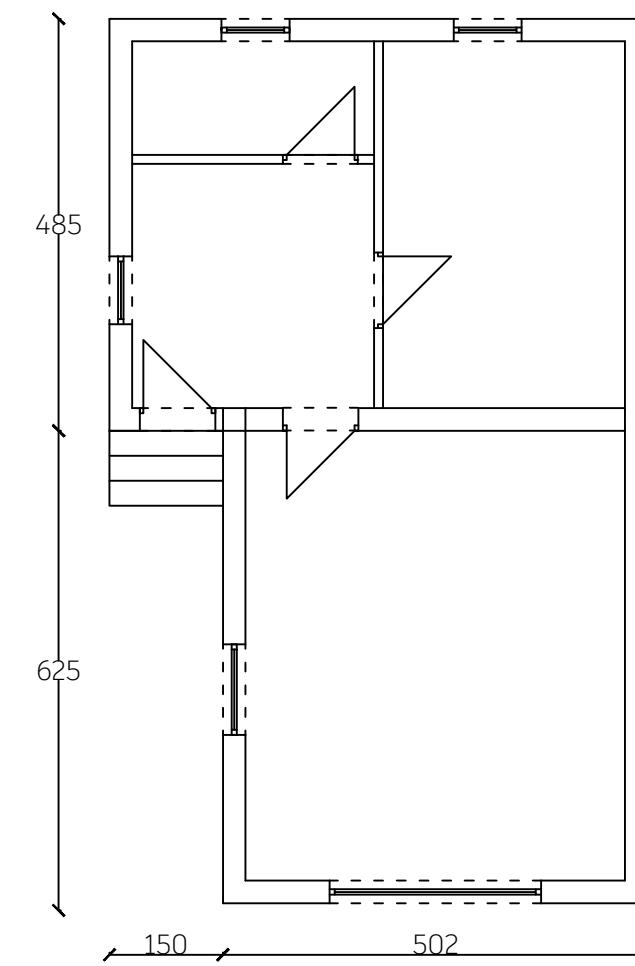
KONCEPT:

Nastavak na obnovu nakon požara, u novom ruhu, s naglaskom na tradicijske oblike i materijale

Zadržavanje tlocrtnog oblika tipske kuće i projektiranje njenog suvremenog oblika kroz tipske:

- stambene kuće
- turističke kuće(apartmani)
- ugostiteljske objekte(kušaonice vina, restorani)
- obnova već postojećih zapuštenih gospodarskih objekata za čuvanje prinosa te izgradnja novih hladnjaka za poljoprivredne proizvode koje unatoč veličine ne narušavaju sliku sela
- formiranje središta sela s turističkim informativnim centrom u kojem se prodaju suveniri i lokalni proizvod te se prezentira lokalna kultura i poljoprivredna baština

GLAVNA JEDINICA KONCEPTA- TIPSKA KUĆA ZA OBNOVU NAKON POŽARA

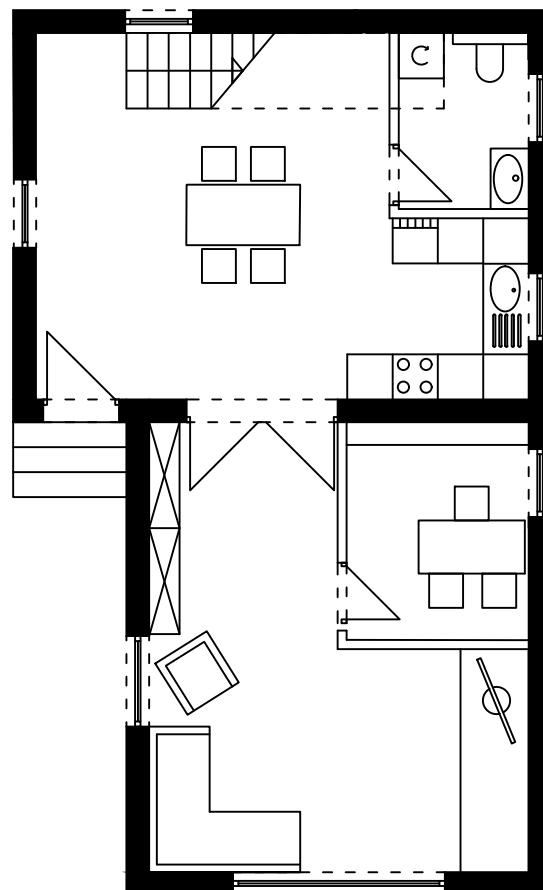
Koncept razvoja naselja

TIP 1: OBNOVA VEĆ POSTOJEĆIH GOSPODARSKIH OBJEKATA U SVRHU VRAĆANJA STANOVNIŠTVA KOJE VEĆ POSJEDUJE ZEMLJU

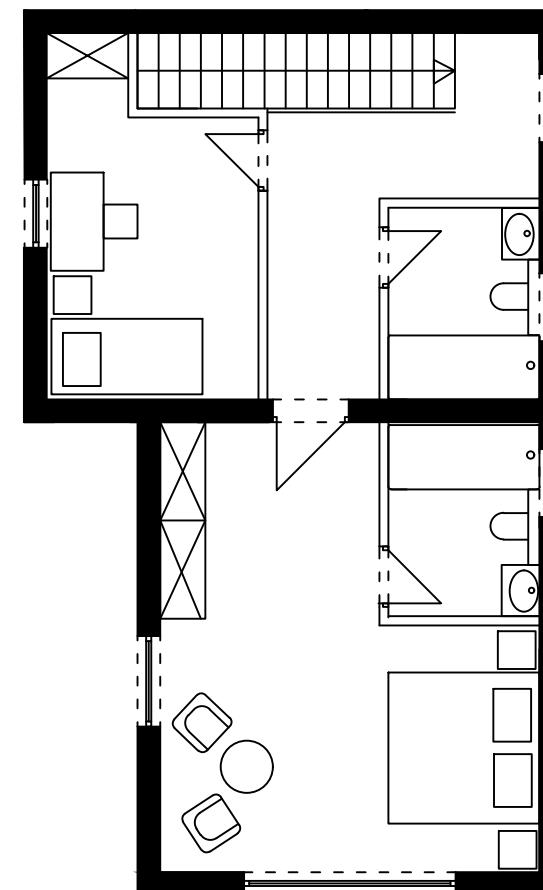
MODIFIKACIJE TIPSKE KUĆE:

TIP 2: JEDINICA OBITELJSKE KUĆE

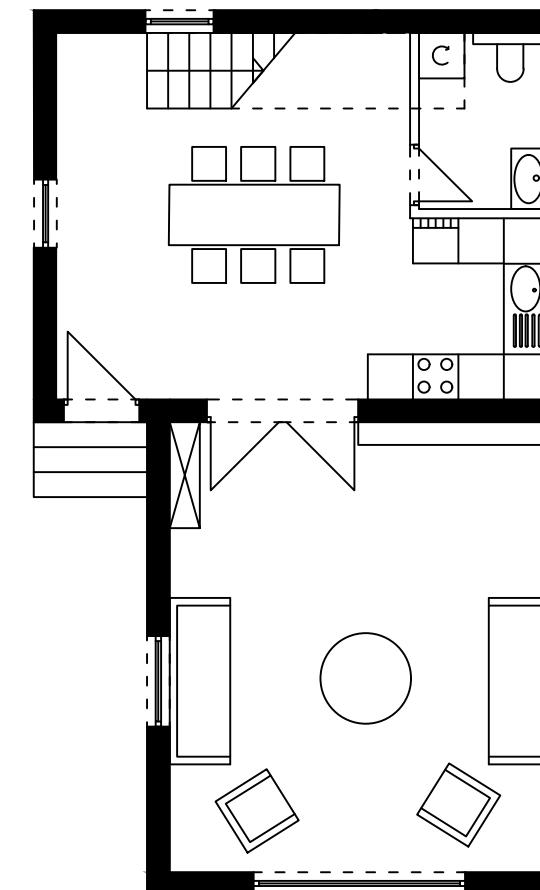
TIP 3: JEDINICA APARTMANA ZA TURISTE

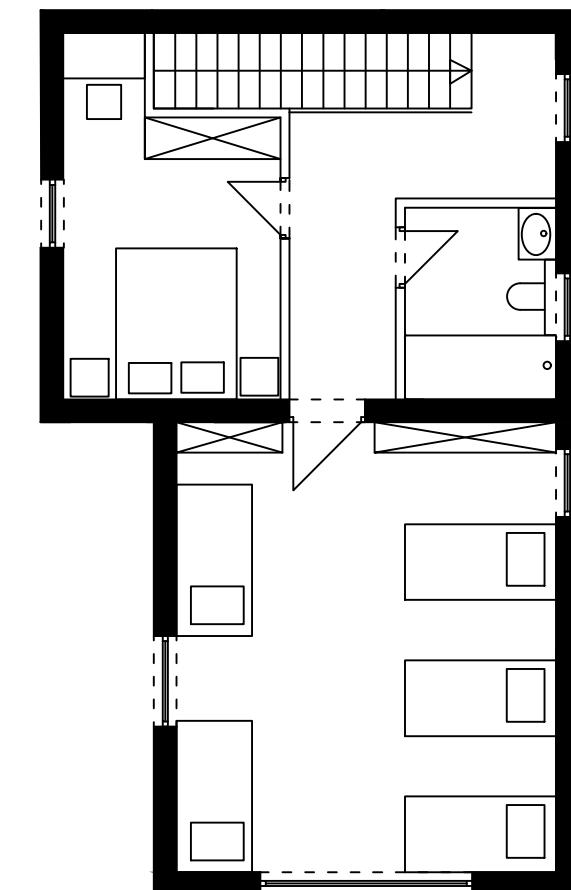
PRIZEMLJE

KAT

PRIZEMLJE

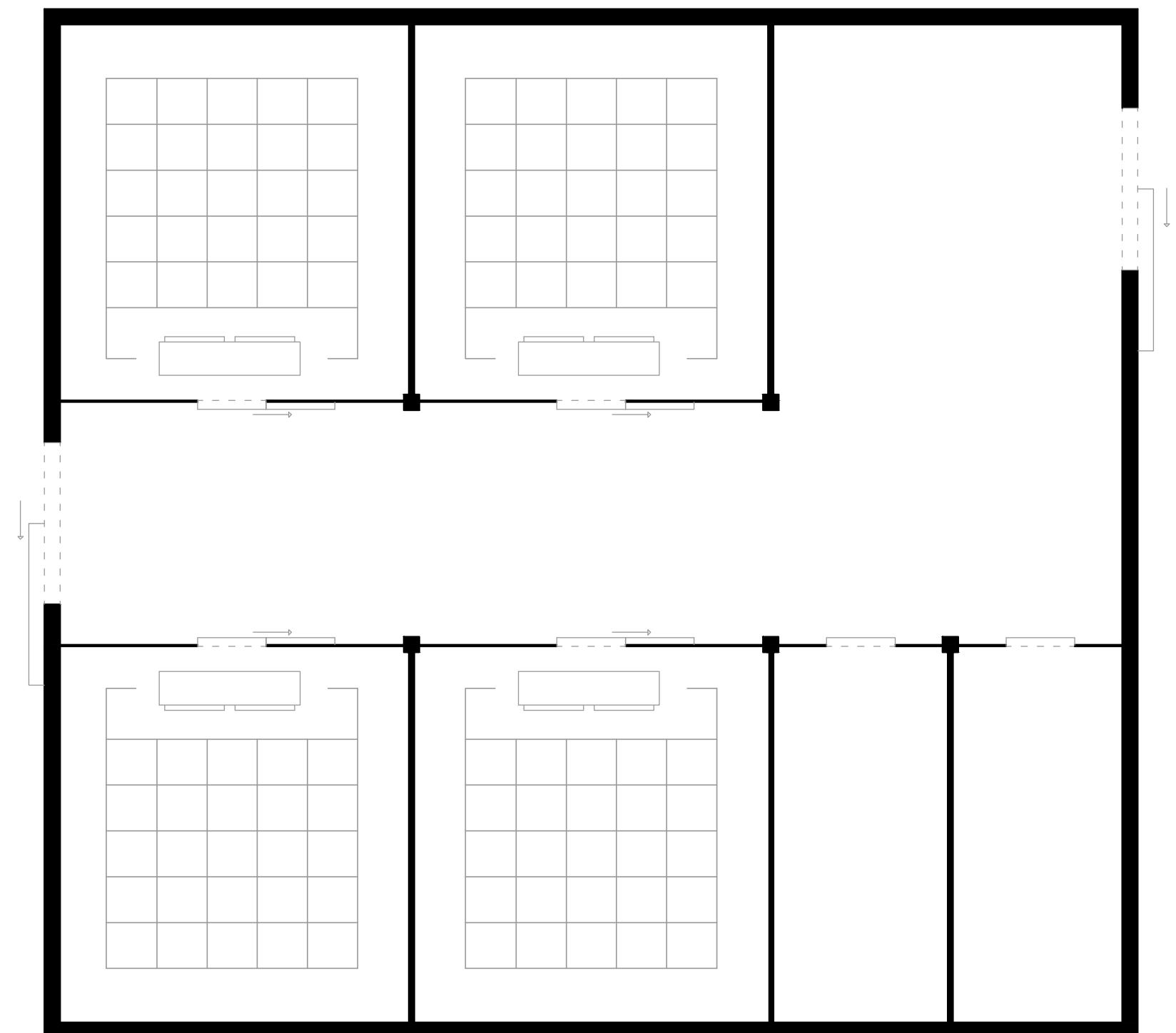
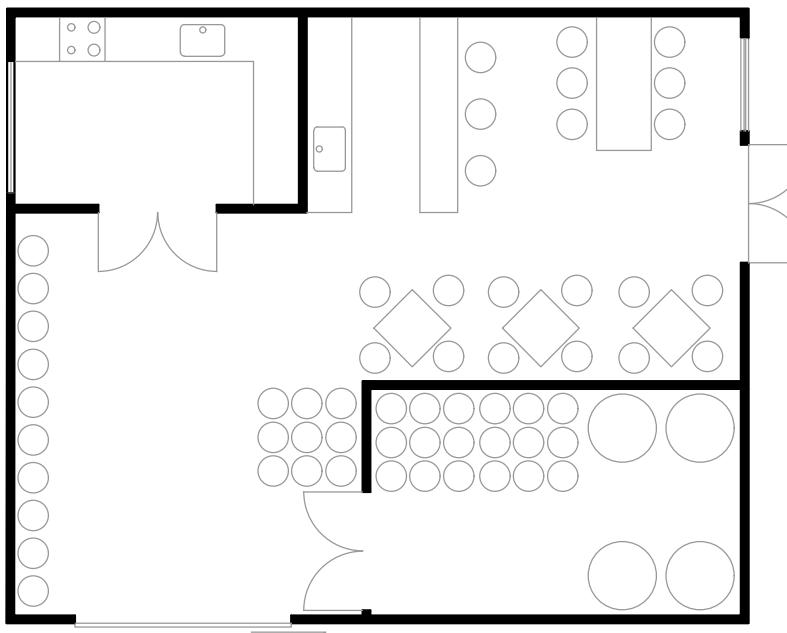
KAT

Koncept razvoja naselja

Koncept razvoja gospodarstva koje bi poticalo turizam započeo bi revitalizacijom već postojećih objekata kako bi razvoj što brže započeo. Druga važna stavka u poticanju turizma u selu je povezivanje sela sa Kalnikom autobusnom linijom koja planinare dovodi do turističkog središta Kolareca. U turističkom središtu se osim autobusnog stajališta nalaze vinarije i restorani, a uz njih su povezani turistički objekti za noćenje gostiju. Treća etapa koja je važna za razvoj je postavljanje hladnjači gdje bi stanovnici Kolarca mogli skladištiti divljač, stoku te hortikulturalne doprinose koji bi kasnije opskrbljivali turistički dio. Hladnjače su smještene u rubnom dijelu sela kako nebi narušavale vizuru sela. Također, važno je iskoristiti već postojeće prednosti sela koje broji brojne vinograde i poticati vinarstvo. U selu bi se u vrijeme sezone sazrijevanja određenih plodova organiziralo branje doprinosa gdje bi posjetitelji sudjelovali u branju i zbrinjavanju istih.

TIP 5:HLADNJAČA ZA HRANU

TIP 4:VINARIJA I RESORAN

KONCEPT RAZVOJA SELA

-novi sadržaji

